

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික ඇගයීම් හා පරීක්ෂණ සේවාව

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය - 2013

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

10-සංයුක්ත ගණිතය I

මෙය උත්තර පත්‍ර පරීක්ෂකවරුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා සකස් කෙරිණි.
මෙය පත්ති කාමර ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය සඳහා ආධාරකයක් ලෙස යොදා ගත හැකිය යනු අපගේ
විශ්වාසයයි.

3. සියලු $n \in \mathbb{Z}^+$ සඳහා අපරිමිත ශ්‍රේණියක පමුණු පද n හි එකතුව $6 - \frac{2^{n+1}}{3^{n-1}}$ මගින් දෙනු ලැබේ. මෙම ශ්‍රේණියෙහි n වැනි පදය සොයා, ශ්‍රේණිය, අභිකාරී ගුණෝත්තර ශ්‍රේණියක් බව පෙන්වන්න.

$n \in \mathbb{Z}^+$ සඳහා ශ්‍රේණියේ n වැනි පදය a_n සහ $s_n = 6 - \frac{2^{n+1}}{3^{n-1}}$ ලෙස ගනිමු.

එවිට $a_n = s_n - s_{n-1}$ (5)

$$= \left(6 - \frac{2^{n+1}}{3^{n-1}}\right) - \left(6 - \frac{2^n}{3^{n-2}}\right) \quad (5)$$

$$= \frac{2^n}{3^{n-2}} \left\{ -\frac{2}{3} + 1 \right\}$$

$$= \frac{2^n}{3^{n-1}} = 2 \times \left(\frac{2}{3}\right)^{n-1} \quad (5)$$

$\therefore \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ සහ පමුණු පදය 2 සහ පොදු අන්තරය $\frac{2}{3}$ වන ගුණෝත්තර ශ්‍රේණියකි. (5)

$\left|\frac{2}{3}\right| < 1$ බැවින් ශ්‍රේණිය අභිකාරී වේ. (5) $\frac{2}{3} < 1$ ($0 < \frac{2}{3} < 1$ නිසැකි නිසාවෙනි)

25

4. $a \in \mathbb{R}$ යැයි ගනිමු. $\left(x + \frac{a}{x^3}\right)^{20}$ හි ද්විපද ප්‍රසාරණයෙහි x හි නොමැති පදය $\frac{969}{2}$ වේ. a හි අගය සොයන්න.

ද්විපද ප්‍රමේයයට අනුව,

$$\left(x + \frac{a}{x^3}\right)^{20} = \sum_{r=0}^{20} {}^{20}C_r x^{20-r} \left(\frac{a}{x^3}\right)^r \quad \text{මෙහි } {}^{20}C_r = \frac{20!}{r!(20-r)!} \quad \text{for } r = 0, 1, \dots, 20 \quad (*)$$

$$= \sum_{r=0}^{20} {}^{20}C_r a^r x^{20-4r}$$

T_r ලියන නිසාවෙන් $(*)$ හි r වෙනස් වීමට අවස්ථා ඇත.

x හි නොමැති පදය සඳහා $20 - 4r = 0$.

$\therefore r = 5$. (5)

x හි නොමැති පදය $\frac{969}{2}$ නිසා, ${}^{20}C_5 a^5 = \frac{969}{2}$. (5)

$\Leftrightarrow \frac{20!}{15!5!} a^5 = \frac{969}{2} \quad \Leftrightarrow a^5 = \frac{1}{32} \quad \Leftrightarrow a = \frac{1}{2}$

(5) (5) (5)

(3)

25

5. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos x}{\sqrt{1+x^2} - \sqrt{1-x^2}} = \frac{1}{2}$ බව පෙන්වන්න.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos x}{\sqrt{1+x^2} - \sqrt{1-x^2}}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos x}{\sqrt{1+x^2} - \sqrt{1-x^2}} \times \frac{(\sqrt{1+x^2} + \sqrt{1-x^2})}{(\sqrt{1+x^2} + \sqrt{1-x^2})} \quad (5)$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 \sin^2\left(\frac{x}{2}\right)}{2x^2} \cdot (\sqrt{1+x^2} + \sqrt{1-x^2}) \quad (5) \quad \leftarrow \text{මෙය ඉවත් කිරීම ම 1-cos ජ්‍යාමිතිය මගින්}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin^2\left(\frac{x}{2}\right)}{4\left(\frac{x}{2}\right)^2} \cdot (\sqrt{1+x^2} + \sqrt{1-x^2}) \quad (5)$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{4} \left(\frac{\sin\left(\frac{x}{2}\right)}{\left(\frac{x}{2}\right)} \right)^2 \cdot (\sqrt{1+x^2} + \sqrt{1-x^2})$$

මෙය විසඳීමට මෙම සීමාව භාවිත කරමු (5)

$$= \frac{1}{4} \times 1 \times (2) = \frac{1}{2} \quad (5)$$

25

(5)

6. $\frac{d}{dx} \{x \ln(x + \sqrt{x^2 + 1})\} = \frac{x}{\sqrt{x^2 + 1}} + \ln(x + \sqrt{x^2 + 1})$ බව පෙන්වන්න.

පමණක්, $\int \ln(x + \sqrt{x^2 + 1}) \cdot dx$ සොයන්න

ln සොයන්නේ ආදායමක්

(5)

(5) මගින්

$$\frac{d}{dx} \{x \ln(x + \sqrt{x^2 + 1})\} = \frac{x}{(x + \sqrt{x^2 + 1})} \left(1 + \frac{1}{2} \cdot \frac{2x}{\sqrt{x^2 + 1}} \right) + \ln(x + \sqrt{x^2 + 1})$$

$$= \frac{x}{(x + \sqrt{x^2 + 1})} \cdot \frac{(\sqrt{x^2 + 1} + x)}{\sqrt{x^2 + 1}} + \ln(x + \sqrt{x^2 + 1}) \quad (5)$$

$$= \frac{x}{\sqrt{x^2 + 1}} + \ln(x + \sqrt{x^2 + 1})$$

(4)

$$\frac{d}{dx} \sqrt{x^2+1} = \frac{x}{\sqrt{x^2+1}} \text{ වැනි,}$$

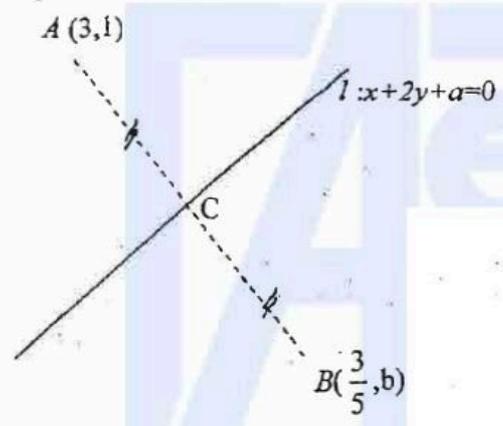
$$\frac{d}{dx} \{x \ln(x + \sqrt{x^2+1}) - \sqrt{x^2+1}\} = \ln(x + \sqrt{x^2+1}) \quad (5)$$

$$\therefore \int \ln(x + \sqrt{x^2+1}) dx = x \ln(x + \sqrt{x^2+1}) - \sqrt{x^2+1} + C$$

(5)

C නියතය (5) වැනි

7. (3,1) ලක්ෂ්‍යයෙහි $x+2y+a=0$ පරල රේඛාව මත ප්‍රතිලම්බය $(\frac{3}{5}, b)$ ලක්ෂ්‍යය වේ; a හා b හි අගයන් සොයන්න.

AB රේඛාවේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය C නම්,

$$C = \left(\frac{3 + \frac{3}{5}}{2}, \frac{1+b}{2} \right) \quad (5)$$

C ලක්ෂ්‍යය l රේඛාව මත පිහිටන බැවින් $\frac{9}{5} + (1+b) + a = 0$ (5) ← (10)

$$\therefore a + b = -\frac{14}{5} \dots \dots \dots (1)$$

AB ⊥ l වැනි, $\left(\frac{b-1}{\frac{3}{5}-3} \right) \times \left(-\frac{1}{2} \right) = -1$ (5)

අර්ධ-රේඛා දිශාවේ (5)
+ වල නිදා (10)
a, b ව (10)

$$\therefore b - 1 = -\frac{24}{5}$$

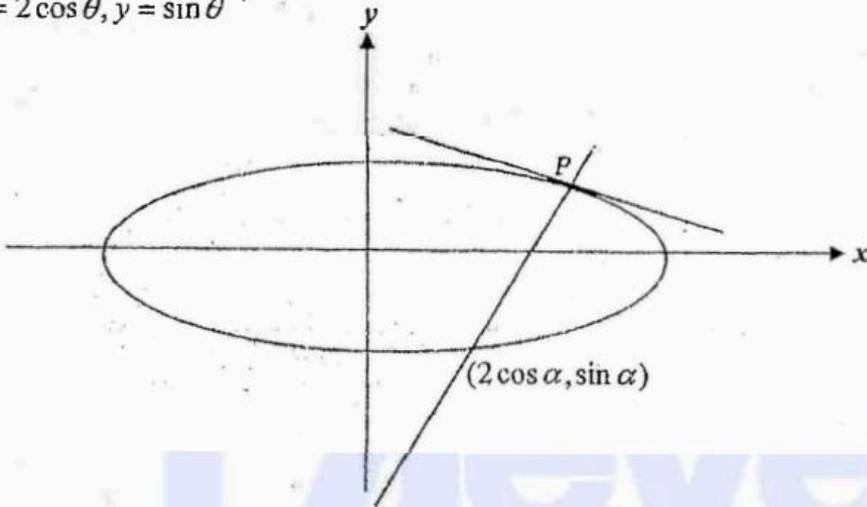
$$b = -\frac{19}{5} \quad (5)$$

$$(1) \Rightarrow a = 1 \quad (5)$$

(5)

8. $x = 2 \cos \theta, y = \sin \theta$, මගින් දෙනු ලබන චක්‍රය C යැයි ගනිමු; එහි θ යනු පරාමිතියකි. C චක්‍රයට $\theta = \frac{\pi}{4}$ ට අනුරූප ලක්ෂ්‍යයෙහි දී වූ අභිලම්භයට, C චක්‍රය නැවත $\theta = \alpha$ ට අනුරූප ලක්ෂ්‍යයෙහි දී හමුවේ. $2 \sin \alpha - 8 \cos \alpha + 3\sqrt{2} = 0$ බව පෙන්වන්න.

$$x = 2 \cos \theta, y = \sin \theta$$

$\theta = \frac{\pi}{4}$ ට අනුරූප ලක්ෂ්‍යය P නම්,

$$P \equiv \left(\sqrt{2}, \frac{1}{\sqrt{2}} \right)$$

$$\frac{dx}{d\theta} = -2 \sin \theta, \frac{dy}{d\theta} = \cos \theta \Rightarrow \frac{dy}{dx} = \frac{-\cos \theta}{2 \sin \theta} \quad (5)$$

$$P \text{ ලක්ෂ්‍යයේදී චක්‍රයට ඇඳී ස්පර්ශකයේ අනුක්‍රමණය} = -\frac{1}{2} \cot \frac{\pi}{4} = -\frac{1}{2} <$$

$$\therefore P \text{ ලක්ෂ්‍යයේදී චක්‍රයට ඇඳී අභිලම්භයේ අනුක්‍රමණය} = 2. \quad (6)$$

$$P \text{ ලක්ෂ්‍යයේදී චක්‍රයට ඇඳී අභිලම්භයේ සමීකරණය} = y - \frac{1}{\sqrt{2}} = 2(x - \sqrt{2}) \quad (5)$$

$(2 \cos \alpha, \sin \alpha)$ ලක්ෂ්‍යය මෙම රේඛාව මත පිහිටන බැවින්,

$$\sin \alpha - \frac{1}{\sqrt{2}} = 2(2 \cos \alpha - \sqrt{2})$$

$$2 \sin \alpha - 8 \cos \alpha + 4\sqrt{2} - \sqrt{2} = 0$$

$$2 \sin \alpha - 8 \cos \alpha + 3\sqrt{2} = 0 \quad (5) \text{ දිය යුතුය.}$$

(6)

9. අරය 1 ක් වූ ද, කේන්ද්‍රය $x+y=0$ හරහා වේගව මත වූ ද, C වෘත්තයක්, $x^2 + y^2 + 4y + 3 = 0$ වෘත්තය ප්‍රදේශය ව ඡේදනය කරයි. C හි කේන්ද්‍රයේ ඛණ්ඩාංක සොයන්න.

අවශ්‍ය කරන වෘත්තයේ කේන්ද්‍රය $x+y=0$ වේගව මත පිහිටන බැවින් එය t පරාමිතියක් ආසන්නයේ $(t, -t)$ ලෙස ලිවිය හැක. මෙහි $t \in \mathbb{R}$.

කේන්ද්‍රය $(t, -t)$ සහ අරය 1 මත වෘත්තයේ සමීකරණය,

$$(x-t)^2 + (y+t)^2 = 1$$

$$\text{Or } x^2 + y^2 - 2tx + 2ty + 2t^2 - 1 = 0$$

මෙය $x^2 + y^2 + 4y + 3 = 0$ වෘත්තය ප්‍රදේශය ව ඡේදනය කරන බැවින්,

$$2(t)(2) = (2t^2 - 1) + 3$$

$$\text{i.e. } 2t^2 - 4t + 2 = 0; (t-1)^2 = 0.$$

$$\therefore t = 1 \text{ කේන්ද්‍රය } = (1, -1)$$

කේන්ද්‍රයේ ඛණ්ඩාංක $(t, -t)$

කේ. $(-t, -t)$ හි $x+y=0$ හරහා

$$-t - t = 0$$

$$t^2 + t^2 - c = 1$$

කේන්ද්‍රය $(1, -1)$

ප්‍රදේශය ඉවහරවීමට

$$(-t, -t) - (-1, -1)$$

$$= (-t+1, -t+1)$$

ප්‍රදේශය ඉවහරවීමට

$$(-t+1)^2 + (-t+1)^2 = 1$$

25

ii. $\sin \theta = -\frac{1}{3}$ හා $\pi < \theta < \frac{3\pi}{2}$ නම්, $\sin 2\theta = \frac{4\sqrt{2}}{9}$ හා $\tan 2\theta = \frac{4\sqrt{2}}{7}$ බව පෙන්වන්න.

$\sin \theta = -\frac{1}{3}$ සහ $\pi < \theta < \frac{3\pi}{2}$ යයි ගනිමු.

$$\cos^2 \theta + \sin^2 \theta = 1 \text{ බැවින්, } \cos^2 \theta = 1 - \frac{1}{9} = \frac{8}{9} \text{ සහ } \cos \theta = \pm \frac{2\sqrt{2}}{3}$$

$$\pi < \theta < \frac{3\pi}{2} \Rightarrow \cos \theta < 0 \text{ බැවින්, } \cos \theta = -\frac{2\sqrt{2}}{3}$$

$$\text{දැන් } \sin 2\theta = 2 \cos \theta \sin \theta = 2 \left(-\frac{2\sqrt{2}}{3} \right) \left(-\frac{1}{3} \right) = \frac{4\sqrt{2}}{9}$$

$$\text{තවද, } \cos 2\theta = 1 - 2 \sin^2 \theta = 1 - \frac{2}{9} = \frac{7}{9}$$

$$\tan 2\theta = \frac{\sin 2\theta}{\cos 2\theta} = \frac{\frac{4\sqrt{2}}{9}}{\frac{7}{9}} = \frac{4\sqrt{2}}{7}$$

25

7

11. (a) $f(x) = ax^3 + bx^2 - 11x + 6$ යැයි ගනිමු; මෙහි $a, b \in \mathbb{R}$ වේ.
 $(x-1)$ යන්න $f(x)$ හි සාධකයක් වේ නම් හා $f(x)$ යන්න $(x-4)$ න් බෙදූ විට ශේෂය -6 නම්, a හා b වල අගයන් සොයන්න. $f(x)$ හි අනෙක් ඒකජ සාධක දෙකක් සොයන්න.
- (b) α හා β යනු $x^2 + bx + c = 0$ සමීකරණයේ මූලයන් ද, γ හා δ යනු $x^2 + mx + n = 0$ සමීකරණයේ මූලයන් ද ගනිමු; මෙහි $b, c, m, n \in \mathbb{R}$ වේ.
- (i) b හා c ඇසුරෙන් $(\alpha - \beta)^2$ යොයා, ඒ නිසිව, m හා n ඇසුරෙන් $(\gamma - \delta)^2$ ලබා දෙන්න.
 $\alpha + \gamma = \beta + \delta$ නම් $b^2 - 4c = m^2 - 4n$ බව අපේක්ෂා කරන්න.
- (ii) $(\alpha - \gamma)(\alpha - \delta)(\beta - \gamma)(\beta - \delta) = (c - n)^2 + (b - m)(bn - cm)$ බව පෙන්වන්න.
 $x^2 + bx + c = 0$ හා $x^2 + mx + n = 0$ සමීකරණවලට පොදු මූලයක් ඇත්තේ
 $(c - n)^2 = (m - b)(bn - cm)$ ම නම් පමණක් බව අපේක්ෂා කරන්න.
 $x^2 + 10x + k = 0$ හා $x^2 + kx + 10 = 0$ සමීකරණවලට පොදු මූලයක් ඇත; මෙහි k යනු ආන්විත නියතයකි. k හි අගයන් සොයන්න.

(a) 10 ආධික ප්‍රශ්න බලන්න
 $x-1$ යන්න $f(x)$ හි සාධකයක් බැවින් $f(1) = a + b - 11 + 6 = 0$, $\therefore a + b = 5$ --- (1)
 $f(x)$ යන්න $(x-4)$ න්, බෙදූ විට ශේෂය -6 බැවින් $f(4) = 64a + 16b - 44 + 6 = -6$ 10
 $\Rightarrow 4a + b = 2$ --- (2)

(1) හා (2) න් $a = -1, b = 6$. 5 for both a & b 25

දැන්, 10 5
 $f(x) = -x^3 + 6x^2 - 11x + 6 = (x-1)(-x^2 + 5x - 6) = -(x-1)(x^2 - 5x + 6) = -(x-1)(x-2)(x-3)$
 මේ අනුව අනෙක් ඒකජ සාධක වන්නේ $(x-2)$ හා $(x-3)$ වේ. 5 20

(b) (i) 5 5
 α හා β යනු $x^2 + bx + c = 0$ වර්ගජ සමීකරණයේ මූලයන් බැවින් $\alpha + \beta = -b$ හා $\alpha\beta = -c$ වේ.
 $(\alpha - \beta)^2 = (\alpha + \beta)^2 - 4\alpha\beta = b^2 - 4c$
5 5 20

සැසඳීමෙන්, $(\gamma - \delta)^2 = m^2 - 4n$ 5 05
 $\alpha + \gamma = \beta + \delta$ බැවින්, $\alpha - \beta = -(\gamma - \delta) \Rightarrow (\alpha - \beta)^2 = (\gamma - \delta)^2 \Rightarrow b^2 - 4c = m^2 - 4n$
5 5 5 15

8

11 (b)

(ii)

$$\begin{aligned}
(\alpha - \gamma)(\alpha - \delta)(\beta - \gamma)(\beta - \delta) &= [\alpha^2 - \alpha(\gamma + \delta) + \gamma\delta][\beta^2 - \beta(\gamma + \delta) + \gamma\delta] \quad (5) \\
&= [\alpha^2 + m\alpha + n][\beta^2 + m\beta + n] \quad (5) \\
&= \alpha^2\beta^2 + \alpha\beta(\alpha + \beta)m + n(\alpha^2 + \beta^2) + \alpha\beta m^2 + mn(\alpha + \beta) + n^2 \\
&= c^2 - bcm + n(b^2 - 2c) + cm^2 - mnb + n^2 \quad (5) \\
&= (c^2 - 2cn + n^2) + (b^2n - bcm - mnb + cm^2) \\
&= (c - n)^2 + (b - m)(bn - cm) \quad (5)
\end{aligned}$$

$x^2 + bx + c = 0$ හා $x^2 + mx + n = 0$ යන වර්ගජ සමීකරණ වලට පොදු මූලයක් පවතින්නේ

$\alpha = \gamma$ හෝ δ , $\beta = \gamma$ හෝ δ ම නම් පමණි. (5)

9 10 → $(\alpha - \gamma)(\alpha - \delta)(\beta - \gamma)(\beta - \delta) = 0$ (5)

⇔ $(c - n)^2 + (b - m)(bn - cm) = 0$ (5)

⇔ $(c - n)^2 = (m - b)(bn - cm)$ (5)

$x^2 + 10x + k = 0$ හා $x^2 + kx + 10 = 0$ යන සමීකරණ වලට පොදු මූලයක් පවතින්නේ නම් පමණක් $(c - n)^2 = (m - b)(bn - cm)$ (5)

මෙහි $b = 10$, $c = k$, $m = k$ සහ $n = 10$ වේ. (5)

$$\begin{aligned}
(k - 10)^2 &= (k - 10)(100 - k^2) \\
\Rightarrow (k - 10)[k - 10 - 100 + k^2] &= 0 \\
\Rightarrow (k - 10)[k^2 - k - 110] &= 0 \\
\Rightarrow (k - 10)(k - 10)(k + 11) &= 0 \quad (5)
\end{aligned}$$

එමගින් $k = 10$ හෝ $k = -11$ (5)

12

(a)

S	A	C
3	5	7

(i) ${}^{15}C_6 = \frac{15 \times 14 \times 13 \times 12 \times 11 \times 10}{6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = 91 \times 55 = 5005$ (5)

12

(b).

$$u_r = \frac{(3r+2)^2 - (3r-1)^2}{(3r-1)^2(3r+2)^2} \quad (10)$$

$$= \frac{1}{(3r-1)^2} - \frac{1}{(3r+2)^2} \quad (5)$$

A-(5)   B-(5)

$$\frac{3(6r+1)}{(3r-1)^2(3r+2)^2} = \frac{A}{(3r-1)^2} + \frac{B}{(3r+2)^2}; \quad r \in \mathbb{Z}^+$$

$$\Leftrightarrow 3(6r+1) = (A+B)9r^2 + (12A-6B)r + (4A+B); \quad r \in \mathbb{Z}^+ \quad (5)$$

r ව පහත පරාසය
 වෙලාව A, B, C ගනිමු (10)
 කී. 2 වන ව. 1,
 3 වන ව. 2, 3 ව. 1
 7 වන ව. 10

$$\left. \begin{aligned} r^2 \text{ සංගුණක සමාන කිරීමෙන්: } & A+B=0 \\ r \text{ සංගුණක සමාන කිරීමෙන්: } & 12A-6B=18 \\ r^0 \text{ සංගුණක සමාන කිරීමෙන්: } & 4A+B=3 \end{aligned} \right\} (10)$$

දෙනස් වැනි තර්ක (5)

$$\therefore A=1 \quad (5) \quad \text{හා} \quad B=-1 \quad (5)$$

25

$$f(r) = \frac{1}{(3r-1)^2} \text{ යැයි ගනිමු. එවිට } f(r+1) = \frac{1}{(3r+2)^2}$$

$$\therefore U_r = f(r) - f(r+1)$$

$$r=1 \text{ විට } U_1 = f(1) - f(2) \quad (5)$$

$$r=2 \text{ විට } U_2 = f(2) - f(3)$$

$$r=n-1 \text{ විට } U_{n-1} = f(n-1) - f(n) \quad (5)$$

$$r=n \text{ විට } U_n = f(n) - f(n+1) \quad (5)$$

$$\sum_{r=1}^n U_r = f(1) - f(n+1) \quad (5)$$

$$\therefore S_n = \frac{1}{4} - \frac{1}{(3n+2)^2} \quad (5)$$

20

ඔව්! (5)

05

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{1}{4} \quad \text{මක්නිසාද} \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{(3n+2)^2} = 0$$

(5)

(5)

\(\therefore\) අපරිමිත ශ්‍රේණිය අභියාචිත වේ.

10

11

$$\left| S_n - \frac{1}{4} \right| = \frac{1}{(3n+2)^2} < 10^{-6} \quad (5)$$

$$\Leftrightarrow (3n+2)^2 > 10^6 \quad \text{හා } n \in \mathbb{Z}^+$$

$$\Leftrightarrow 3n+2 > 10^3 \quad \text{හා } n \in \mathbb{Z}^+$$

$$\Leftrightarrow 3n > 998 \quad \text{හා } n \in \mathbb{Z}^+$$

$$\Leftrightarrow n > 332\frac{2}{3} \quad \text{හා } n \in \mathbb{Z}^+ \quad (5)$$

$\therefore n$ හි කුඩාම නිඛිලමය අගය = 333. (5)

15

13 (a)

$$Q = \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\text{මෙහි } Q^T Q = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix} = 2I \quad (5)$$

$$\therefore Q^T Q = \lambda I, \text{ මෙහි } \lambda = 2 \text{ වේ. (5)}$$

10

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} = 2I \Rightarrow$$

$$\begin{pmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \\ -\frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & -\frac{1}{\sqrt{2}} \\ \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & -\frac{1}{\sqrt{2}} \\ \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \\ -\frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \end{pmatrix} = I$$

10

$$\therefore P^{-1} = \begin{pmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \\ -\frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \end{pmatrix} \quad (5)$$

15

$$A = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \quad \text{යයි ගනිමු. (5)}$$

$$AP = PD \Leftrightarrow \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & -\frac{1}{\sqrt{2}} \\ \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & -\frac{1}{\sqrt{2}} \\ \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 8 \end{pmatrix} \quad (5)$$

(12)

13

5

$$\frac{a+b}{\sqrt{2}} = \frac{2}{\sqrt{2}}$$

$$\frac{-a+b}{\sqrt{2}} = \frac{-8}{\sqrt{2}}$$

$$\frac{c+d}{\sqrt{2}} = \frac{2}{\sqrt{2}}$$

$$\frac{-c+d}{\sqrt{2}} = \frac{8}{\sqrt{2}}$$

$$a+b=2$$

$$-a+b=-8$$

$$c+d=2$$

$$-c+d=8$$

$a = 5$

$b = -3$

$c = -3$

$d = 5$

$\therefore A = \begin{pmatrix} 5 & -3 \\ -3 & 5 \end{pmatrix}$

30

වෙනත් ක්‍රමයක්

$AP = PD \Rightarrow A = PDP^{-1}$

$$A = \begin{pmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & -\frac{1}{\sqrt{2}} \\ \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 8 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \\ -\frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{\sqrt{2}} \end{pmatrix}$$

$$= \begin{pmatrix} 5 & -3 \\ -3 & 5 \end{pmatrix}$$

30

13

(b) $|z| = \sqrt{x^2 + y^2}$ හා $\bar{z} = x - iy$

10

$|z|^2 = x^2 + y^2 = (x + iy)(x - iy) = z\bar{z}$

$z - \bar{z} = (x + iy) - (x - iy) = 2iy = 2i \operatorname{Im} z$

20

$$\Rightarrow |z - 3i|^2 = (z - 3i)\overline{(z - 3i)}$$

$$= (z - 3i)(\bar{z} + 3i)$$

$$= z\bar{z} + 3i(z - \bar{z}) + 9$$

$$= |z|^2 - 6 \operatorname{Im} z + 9$$

$$|1 + 3iz|^2 = (1 + 3iz)\overline{(1 + 3iz)}$$

$$= (1 + 3iz)(1 - 3i\bar{z})$$

$$= 1 + 3i(z - \bar{z}) + 9z\bar{z}$$

$$= 9|z|^2 - 6 \operatorname{Im} z + 1$$

30

$$|z - 3i| > |1 + 3iz|$$

$$\Leftrightarrow |z - 3i|^2 > |1 + 3iz|^2 \quad (5)$$

$$\Leftrightarrow |z|^2 - 6 \operatorname{Im} z + 9 > 9|z|^2 - 6 \operatorname{Im} z + 1 \quad (5)$$

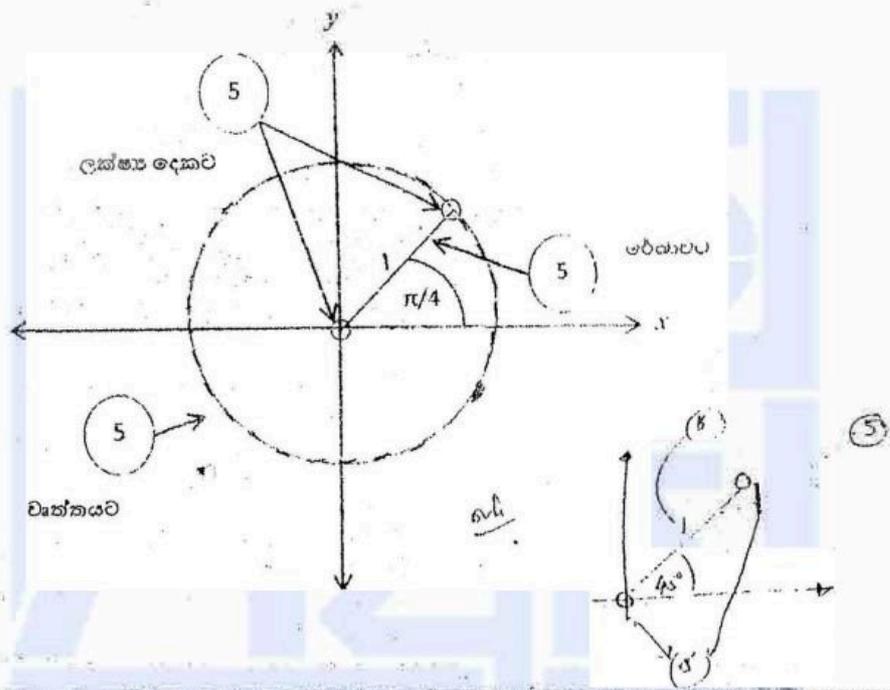
$$\Leftrightarrow 8(|z|^2 - 1) < 0$$

$$\Leftrightarrow |z|^2 < 1 \quad (5)$$

$$\Leftrightarrow |z| < 1 \quad (5)$$

20

$$|z - 3i| > |1 + 3iz| \Leftrightarrow |z| < 1$$

15

14 (a)

$$f(x) = \frac{x^2}{x^3 - 1} \quad ; x \neq 1$$

$$f'(x) = \frac{(x^3 - 1)2x - x^2 \cdot 3x^2}{(x^3 - 1)^2} \quad (10)$$

$$= \frac{-x^4 - 2x}{(x^3 - 1)^2} = \frac{-x(x^3 + 2)}{(x^3 - 1)^2} \quad (5)$$

15

$$(5)$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 0 \quad \text{හෝ} \quad x^3 = -2$$

$$\Leftrightarrow x = 0 \quad \text{හෝ} \quad x = (-2)^{\frac{1}{3}} \quad (5)$$

x	$x < -2^{\frac{1}{3}}$	$-2^{\frac{1}{3}} < x < 0$	$0 < x < 1$	$x > 1$
$f'(x)$ හි ලකුණ	(-)	(+)	(-)	(-)

$f(x)$ අඩුවේ

$f(x)$ වැඩිවේ

$f(x)$ අඩුවේ

15

$x=0$ දී $f(0)=0$

$x = (-2)^{\frac{1}{3}}$ දී $f(-2^{\frac{1}{3}}) = \frac{(-2^{\frac{1}{3}})^2}{-2 - (-2^{\frac{1}{3}})} = -\frac{4^{\frac{1}{3}}}{3}$

∴ හැරුම් ලක්ෂ්‍යය $\equiv (0,0)$ හා $(-2^{\frac{1}{3}}, -\frac{4^{\frac{1}{3}}}{3})$ වේ.

5

5

35

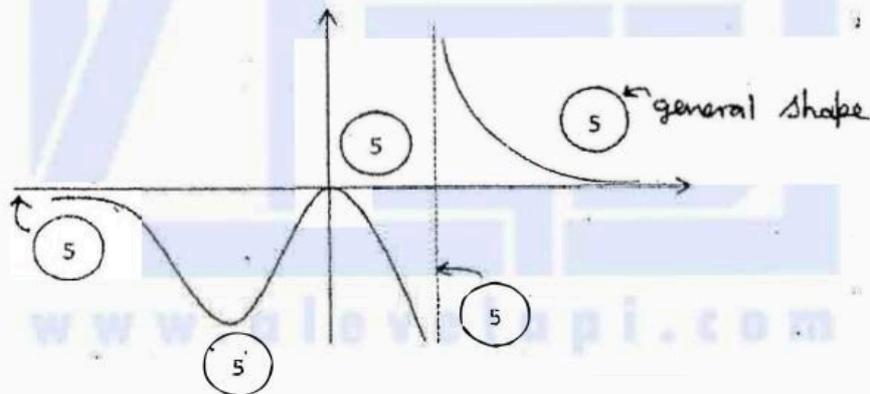
$x \rightarrow +\infty$ විට $f(x) \rightarrow 0$

$x \rightarrow -\infty$ විට $f(x) \rightarrow 0$

$x=1$ දී $f(x)$ අර්ථ නොදැක්වේ.

$x \rightarrow 1^-$ විට $f(x) \rightarrow -\infty$

$x \rightarrow 1^+$ විට $f(x) \rightarrow +\infty$

25

14

(b)

රූපයේ අයුරු ගෙවන්නේ පරිමිතිය; $P = 18x + 4y$

→ (1) 5

ගෙවන්නේ වර්ගඵලය; $800 = 4xy + 8x^2$

→ (2) 5

(2) න්, $y = \frac{200}{x} - 2x$ 5

∴ $P = 18x + 4\left(\frac{200}{x} - 2x\right)$
 $= 10x + \frac{800}{x}$ 5

20

$$y = \frac{2(100 - x^2)}{x} \quad (5)$$

(5)

(5)

$y > 0$ හෝ $x > 0$ බැවින්, $100 - x^2 > 0 \Rightarrow x^2 < 100 \Rightarrow x < 10$; ($\because x > 0$)

$\therefore \underline{0 < x < 10}$

15

$$\frac{dP}{dx} = 10 - \frac{800}{x^2} \quad (10)$$

$$(5) \frac{dP}{dx} = 0 \Leftrightarrow 10 - \frac{800}{x^2} = 0 \quad (5)$$

$$\Leftrightarrow x^2 = 80$$

$$\Leftrightarrow \underline{x = 4\sqrt{5}} \quad (5) ; 0 < x < 10$$

(5)

25

x	$0 < x < 4\sqrt{5}$	$4\sqrt{5} < x < 10$
$\frac{dP}{dx} = 10 - \frac{800}{x^2}$ හි ලකුණ	(-)	(+)
	P අඩු වේ	P වැඩි වේ

(10)

$\therefore x = 4\sqrt{5}$ විට අවම අගයක් ගනී

$$\therefore \text{අවම පරිමිතිය} = 10 \times 4\sqrt{5} + \frac{800}{4\sqrt{5}}$$

$$= 40\sqrt{5} + 40\sqrt{5}$$

$$= \underline{80\sqrt{5} \text{ m}}$$

(5)

15

(a)

15

$$\int x^2 \sin^{-1} x \, dx = \int \sin^{-1} x \, d\left(\frac{x^3}{3}\right) \quad (5)$$

$$= \frac{x^3}{3} \sin^{-1} x - \frac{1}{3} \int x^3 \cdot \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} \, dx \quad (5) \quad (10)$$

$$= \frac{x^3}{3} \sin^{-1} x + \frac{1}{3} \int x^2 \, d(\sqrt{1-x^2}) \quad (10)$$

$$= \frac{x^3}{3} \sin^{-1} x + \frac{1}{3} \left[x^2 \sqrt{1-x^2} - \frac{1}{3} \int \sqrt{1-x^2} \, 2x \, dx \right] \quad (5) \quad (5)$$

$$= \frac{x^3}{3} \sin^{-1} x + \frac{1}{3} x^2 \sqrt{1-x^2} + \frac{2}{9} (1-x^2)^{3/2} + C \quad (5) \quad (5)$$

C යනු අභිමත නියතයකි.

15

(b)

$$\frac{x^2+3x+4}{(x^2-1)(x+1)^2} = \frac{x^2+3x+4}{(x-1)(x+1)^3} \quad (5)$$

$$\frac{x^2+3x+4}{(x-1)(x+1)^3} = \frac{A}{x-1} + \frac{B}{x+1} + \frac{C}{(x+1)^2} + \frac{D}{(x+1)^3} \quad (10)$$

$$x^2 + 3x + 4 = A(x+1)^3 + B(x+1)^2(x-1) + C(x-1)(x+1) + D(x-1)$$

$$x = 1; \quad 1 + 3 + 4 = 8A \Rightarrow A = 1$$

$$x = -1; \quad 1 - 3 + 4 = -2D \Rightarrow D = -1$$

www.alevelapi.com

$$x^3 \text{ හි සංගුණක සැසඳීමෙන්; } 0 = A + B \Rightarrow B = -A = -1$$

$$x^2 \text{ හි සංගුණක සැසඳීමෙන්; } 1 = 3A - B + 2B + C \Rightarrow C = -1$$

$$\frac{x^2+3x+4}{(x^2-1)(x+1)^2} = \frac{1}{x-1} - \frac{1}{x+1} - \frac{1}{(x+1)^2} + \frac{1}{(x+1)^3} \quad (10)$$

$$\int \frac{x^2+3x+4}{(x^2-1)(x+1)^2} \, dx = \int \frac{1}{x-1} \, dx - \int \frac{1}{x+1} \, dx - \int \frac{1}{(x+1)^2} \, dx - \int \frac{1}{(x+1)^3} \, dx \quad (5)$$

$$= \ln|x-1| - \ln|x+1| + \frac{1}{x+1} + \frac{1}{2(x+1)^2} + C \quad (20)$$

C යනු අභිමත නියතයකි.

17

(c) 15

$$aI + bJ = \int_0^{\pi/2} \frac{a^2 + b^2 + a \cos x + b \sin x}{a^2 + b^2 + a \cos x + b \sin x} dx = \int_0^{\pi/2} dx = x \Big|_0^{\pi/2} = \frac{\pi}{2} \longrightarrow (1)$$

$$bI - aJ = \int_0^{\pi/2} \frac{ba + b \cos x - ab - a \sin x}{a^2 + b^2 + a \cos x + b \sin x} dx \longrightarrow (2)$$

$$\ln(a^2 + b^2 + a \cos x + b \sin x) \Big|_0^{\pi/2}, \quad a^2 + b^2 > 1 \text{ නිසා}$$

$$= \ln(a^2 + b^2 + b) - \ln(a^2 + b^2 + a)$$

$$= \ln\left(\frac{a^2 + b^2 + b}{a^2 + b^2 + a}\right)$$

$$(1) \times a + (2) \times b \Rightarrow I = \frac{1}{a^2 + b^2} \left\{ a \frac{\pi}{2} + b \ln\left(\frac{a^2 + b^2 + b}{a^2 + b^2 + a}\right) \right\}$$

$$(1) \times b + (2) \times a \Rightarrow J = \frac{1}{a^2 + b^2} \left\{ b \frac{\pi}{2} - a \ln\left(\frac{a^2 + b^2 + b}{a^2 + b^2 + a}\right) \right\}$$

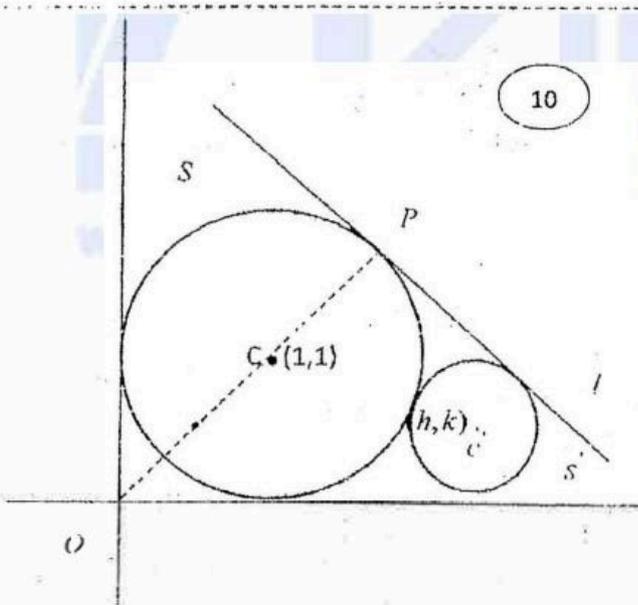
50

16

$S \equiv x^2 + y^2 - 2x - 2y + 1 = 0$ වෘත්තයේ සමීකරණය $(x-1)^2 + (y-1)^2 = 1$ ලෙස ලිවිය හැක.

$\therefore$ කේන්ද්‍රය $\equiv (1,1)$ අරය $= 1$

15

10

$OP = OC + CP = \sqrt{2} + 1$, සහ $P \equiv (OP \cos \frac{\pi}{4}, OP \sin \frac{\pi}{4})$ වන නිසා

18

$$P = \left(1 + \frac{1}{\sqrt{2}}, 1 + \frac{1}{\sqrt{2}}\right) \text{ වේ.}$$

20

CP රේඛාවේ අනුක්‍රමනය = 1, (5) OP ⊥ l නිසා l රේඛාවේ අනුක්‍රමනය = -1 (5)

$$\therefore l \text{ රේඛාවේ සමීකරණය } \left[y - \left(1 + \frac{1}{\sqrt{2}}\right) \right] = -1 \left[x - \left(1 + \frac{1}{\sqrt{2}}\right) \right] \quad (10)$$

$$\Rightarrow x + y = 2 + \sqrt{2} \quad (5)$$

25

(0,0) හා (h,k) ලක්ෂ්‍ය දෙක l: $x + y - (2 + \sqrt{2}) = 0$ රේඛාවේ එකම පැත්තේ පිහිටයි. (5)

$$\therefore -(2 + \sqrt{2})[h + k - (2 + \sqrt{2})] > 0 \quad (5)$$

$$\Rightarrow h + k < 2 + \sqrt{2}. \quad (5)$$

15

C' = (h,k) පිට l රේඛාවට ලම්බක දුර d නම්

$$d = \frac{|h + k - (2 + \sqrt{2})|}{\sqrt{2}} \quad (10)$$

$$d = \frac{(2 + \sqrt{2}) - (h + k)}{\sqrt{2}} \quad (5) \quad (\because h + k < 2 + \sqrt{2})$$

S' වෘත්තය l රේඛාව ස්පර්ශ කරන බැවින් ඉහත ලම්බක දුර S' හි අරයට සමාන විය යුතුය. (10)

S හා S' වෘත්ත දෙක බාහිරව ස්පර්ශ වන බැවින්

$$CC' = 1 + d \quad (10)$$

$$\Rightarrow CC'^2 = (1 + d)^2$$

$$\Rightarrow (h-1)^2 + (k-1)^2 = \left[1 + \frac{(2 + \sqrt{2}) - (h + k)}{\sqrt{2}} \right]^2 \quad (10)$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow 2h^2 + 2k^2 - 4h - 4k + 4 &= [2 + 2\sqrt{2} - h - k]^2 \\ &= (2 + 2\sqrt{2})^2 - 2(2 + 2\sqrt{2})h - 2(2 + 2\sqrt{2})k + 2hk + h^2 + k^2 \end{aligned} \quad (15)$$

$$\Rightarrow h^2 - 2hk + k^2 + 4\sqrt{2}(h + k) = 8(\sqrt{2} + 1) \quad (5)$$

65

(17) a) $\cos \alpha + \cos \beta - \cos \gamma - \cos(\alpha + \beta + \gamma)$
 $= \cos \alpha + \cos \beta - (\cos \gamma + \cos(\alpha + \beta + \gamma))$ (5)

$= 2 \cos \left(\frac{\alpha+\beta}{2}\right) \cos \left(\frac{\alpha-\beta}{2}\right) - 2 \cos \left(\frac{\alpha+\beta+2\gamma}{2}\right) \cos \left(\frac{\alpha+\beta}{2}\right)$ (5) + (5)
 $= 2 \cos \left(\frac{\alpha+\beta}{2}\right) \left[\cos \left(\frac{\alpha-\beta}{2}\right) - \cos \left(\frac{\alpha+\beta+2\gamma}{2}\right) \right]$ (5)

$= 2 \cos \left(\frac{\alpha+\beta}{2}\right) 2 \sin \left(\frac{\alpha+\gamma}{2}\right) \sin \left(\frac{\beta+\gamma}{2}\right)$ (5)

$= 4 \cos \frac{1}{2}(\alpha + \beta) \sin \frac{1}{2}(\alpha + \gamma) \sin \frac{1}{2}(\beta + \gamma)$

25

(17)

b) $f(x) = 2\sin^2 \frac{x}{2} + 2\sqrt{3} \sin \frac{x}{2} \cos \frac{x}{2} + 4\cos^2 \frac{x}{2}$

$= (1 - \cos x) + \sqrt{3} \sin x + 2(1 + \cos x)$ (10)

$= \sqrt{3} \sin x + \cos x + 3$

$= 2 \left[\frac{\sqrt{3}}{2} \sin x + \frac{1}{2} \cos x \right] + 3$ (5)

$= 2 \left[\cos \frac{\pi}{6} \sin x + \sin \frac{\pi}{6} \cos x \right] + 3$ (5)

$= 2 \sin \left(x + \frac{\pi}{6} \right) + 3$ (5)

$a = 2, \quad b = 3, \quad \theta = \frac{\pi}{6}$

10

35

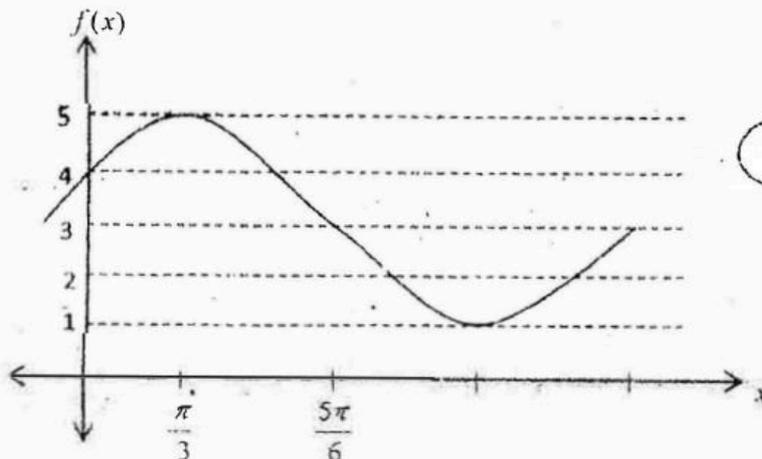
$-1 \leq \sin \left(x + \frac{\pi}{6} \right) \leq 1$ (5)

$-2 \leq 2 \sin \left(x + \frac{\pi}{6} \right) \leq 2$ (5)

$-2 + 3 \leq 2 \sin \left(x + \frac{\pi}{6} \right) + 3 \leq 2 + 3$

$1 \leq f(x) \leq 5$ (5)

15

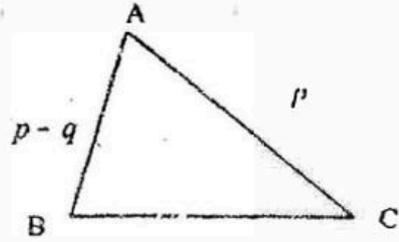

20

20

(20)

(17)

සහිත නීතිය යොදවමින්,

$$\frac{\sin A}{p+q} = \frac{\sin B}{p} = \frac{\sin C}{p-q} = k \text{ යැයි සිතමු. } (5)$$

(5)   (5)

$$\Rightarrow \sin A - 2 \sin B + \sin C = k(p+q) - 2kp + k(p-q) = 0 \quad (10)$$

25

$$\sin A + \sin C = 2 \sin B$$

$$2 \sin \frac{A+C}{2} \cos \frac{A-C}{2} = 2 \sin(\pi - A + C) \quad (5) + (5)$$

$$\sin \frac{A+C}{2} \cos \frac{A-C}{2} = \sin(A + C) \quad (5)$$

$$\sin \left(\frac{A+C}{2} \right) \cos \left(\frac{A-C}{2} \right) = 2 \sin \left(\frac{A+C}{2} \right) \cos \left(\frac{A+C}{2} \right) \quad (5)$$

$$\cos \left(\frac{A-C}{2} \right) = 2 \cos \left(\frac{A+C}{2} \right) \quad (5)$$

$$\left(0 < \frac{A+C}{2} < \frac{\pi}{2} \quad \therefore \sin \left(\frac{A+C}{2} \right) > 0 \right) \quad (5)$$

30